

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
Politikai lap.
 TELEFON: 123-45.

[Alapította:
LATINOVITS PÁL
 Felelős szerkesztő:
PETO LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 34 K. Fél évre 17 K. Negyed évre 8 K 50 f.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szegényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 28 kor. félévre 14 kor. negyedévre 7 kor.
Megjelenik hetenként kétszer.

Kérelmek.

A fronton és a megszállott területeken volt előfizetőinket, akik a tábori postával kapták lapunkat, arra kérjük, hogy a mostani címüket közöljék velünk.

Ama előfizetőinket, kik Bácsmegeyéből a zavargások miatt hosszabb időre Budapestre érkeztek, kérjük, hogy ideiglenes címüket tudassák velünk.

Minthogy a bácsmegeyei zavargások miatt számos postahivatal beszüntette működését, az újságok kézbesítése sok akadályba ütközik. Akik lapunkat mostanában nem kapták meg, közöljék velünk, hogy pótlólag megküldhessük.

Baloghy főispánsága.

A mostani uralom dr. *Baloghy* Ernőt fölmentette szabadkai főispánsága alól, de meghagyta a vármegyei és Zombor városi főispáni állásában.

A szabadkai *Délvidék*-ben azt olvassuk, hogy amikor Zomborban a Nemzeti Tanács megalakult, az ottani szociáldemokraták erősen kikélték *Baloghy* ellen és követelték a főispáni állásból való elmozdítását, mert *Baloghy* minden kormányt támogatót, a Wekerle-kormányt is, mely az általános választójogot cserbenhagyta. *Baloghy*, aki ezen az ülésen jelen volt — a nevezett lap jelentése szerint — kérelve magyarázta a szocialistáknak, hogy a kényszerhelyzetnek engedett, amikor Wekerle kormányzása alatt a főispáni állásban megmaradt. Nem tartjuk helyénvalónak, hogy ezekben a veszedelmes, világfölforgató, sorsdöntő időkben pártpolitikai szempontokat és így a főispán magatartását politikai erkölcsi tekintetben bírálat tárgyává tegyék. Kétségtelenül helytálló a szocialistáknak az a fölfogása, hogy aki a régi rendszer minden alakulatában vezetőszerpet vitti és így annak közéleti levegőjében nevelkedett, nem alkalmas arra, hogy az új eszmearamlatok felszínén maradjon és onnan irányt szabjon. De mégis úgy véljük, hogy ebben a viszonylatban az intézkedési jog egyedül a kormányé. Ez vállalja a felelősséget minden cselekedetért. Ha tehát bízzalma *Baloghy* felé fordul, ha őt tartja legalkalmasabbnak, hogy a mostani időkben is vezesse, irányítsa Bács-Bodrogvármegye közügyeit, nekünk — és mindenkinek a vármegyében — ezt tudomásul kell vennünk, megnyugvással kell fogadnunk. Mindenkinek kötelessége a főispánt a vármegye veszélyeztetett érdekeinek megvédelmezése körüli súlyos, felelősségteljes munkájában komolyan, erőteljesen, becsületes szándékkal támogatni, segíteni. Mert aki most kicsinyes pártpolitikai szempontoktól vezeteti magát, aki a főispánnak ezer bajjal körülvett súlyos munkáját kárörömmel nezi, aki törekvései ellen akadályt gördít, gáncsolat, az nemcsak lelkiismeretlen, rosszindulatú, gonosz ember, hanem a haza ellenesége, akivel szemben a megtorlásnak legdrasztikusabb eszközeit kell alkalmazni.

Lovászy Márton.

A forradalmi kormányzat közoktatásügyi minisztere talán az egyetlen tagja ennek a kabinetnek, akinek működése iránt az országnak minden osztálya és közeleti csoportja bizalommal van elteve. Még azok is, akik a Károlyipárttal éles harcban állottak, megnyugvással látják *Lovászy* a közoktatás- és vallásügyi miniszterium élén. És ez érthető is. A gyökeres átalakulások idejében, amikor a régi hagyományokat ismeretlen élettanok, ki nem próbált kormányzati elvek gyűrnek le, amikor a nemzeti kultúra terén, a vallás gondolatkörében a magyar nép lelkületétől eddig távol állott eszme haladnak erőteljesen az érvényesülés útján, — elsőrendű állami érdek, hogy a közoktatás és vallás ügyeit olyan edzett és gyakorlott férfiu irányítsa, akinek szívéből még nem halt ki a régi, nemes hagyományok iránti érzés, akiben van erő és képesség a multnak a jövővel rázkódtatás nélkül való áthidalására.

Ma, amikor a forradalmi Magyarország radikális csoportjának sok ezer tagja nyilvános népgyűlésen tiltakozik az ellen, hogy a Károlyikormány, a király kezébe tette le az esküt, — mert — így szól a határozati javaslat — a főpapságnak és a papi butitáknak a királyság a legfőbb támogatója — igazán szerenbsének mondható, hogy az a *Lovászy Márton* intézi a vallás ügyeit, aki a papság magasabb hivatását, a nép érdekében való önzetlen és elszánt harcat közvetlen közelségből ismeri és méltányolja, és aki férfias és erős, hogy eme osztály elleni támadást fölfogja.

Lovászy 1864-ben született. Atyja, *Lovászy Mihály* az első alkotmányos kormányzat idején, 1867-ben Bácsvármegye főjegyzője lett. Öt évvel később alispánválasztották meg 264 szavazattal a volt alispán, *Pál Antal* 150 szavazata ellen. Mint főjegyző és alispán örökké emlékeztető nagysikerű tevékenységet fejtett. A vármegyében annyira megszerettek a puritan jellemű férfiut, hogy 1878-ban *egyhangúlag* tették meg alispánvá. Fia, *Márton* tanulmányai befejezése után a közigazgatási pályára lépett. Ada közsegnek vezető jegyzője, majd vmegyei aljegyző lett. Mint kitűnő tollforgató, az újságírói pályára is áttért nagy hajlandósággal. A millenium évében sokat fordult meg Budapesten. Ekkor összekötésbe lépett a *Magyarország* irányítóival. Ezek meghívták a laphoz. *Lovászy* a meghívást elfogadta s felelős szerkesztői állásában csöndes, de olyan nagyhorderejű és tenyes sikerű tevékenységet fejtett ki, melynek hatását a politika erősen megérezte s mely a magyar publicisztikában erősen kidomborodo nemzeti irányt szabott. Alig volt néhány évig újságíró, máris politikai tényezővé vált. A függetlenségi párt vezéreinek: *Ugron Gábornak*, *Bartha Miklósnak*, *Holló Lajos* bizalmas embere lett. Ez a körülmény es a bácskai tiszamenti lakosság rajongó szeretete képviselői mandátumhoz juttatta. A magyarkanizsai választókerület a különben

népszerű *Bezerédyvel* szemben nagy többséggel képviselővé választotta. Azóta állandóan ennek a kerületnek a képviselője. A mindenkori kormány csakis a zászló becsületéért állított ellene jelöltet. Hogy meg nem bukathatják, azzal mindenki tisztában volt.

*Lovászy*nak publicisztikai és képviselői nagy elfoglaltsága nem engedte meg, hogy a vármegyei életben nagymérvű és sokirányu munkálkodást fejtsen ki; de fontosabb politikai mozgalmak idején mindig lejtött a megyegyűlésekre és politikai törekvései érdekében felszólalt és elvtársai által megindított mozgalmak sikeréért érvényesítette befolyását. Ha a megyegyűléseken nagy csatákat kellett megvívni, hívei őt küldték előre; ő volt a vezérszónok. Érvtelni, zamatos, magyarvágásu, tüzes beszédeivel mindig nagy hatást ért el.

Gróf *Károlyinak* évek óta legbizalmasabb embere. A miniszterelnök minden fontosabb tervét vele tárgyalja meg. Nagy képességein és csillogó erényein kívül ez a körülmény jutratja a miniszteri székbe.

P. L.

A községi jegyzők.

A forradalom idejében a népharag nemcsak azokat sújtja, akik erre okot adtak, hanem ártatlanokat is más helyen köztudósításainkból kitűnik, hogy a zavargásoknak jóraivaló, ártatlan emberek is az áldozatai.

Ilyen áldozatok a községi jegyzők is, akik ellen a zavargók elkecsereése, dühe irányul. A jegyzőket teszik felelőssé a gyakori rekvirálásokért, a hadisegélyek folyósítása körüli viszásságokért és a lakosság érdekeibe ütköző egyéb káros intézkedésekért. Pedig kétségtelen, hogy a községi jegyző nem tett egyebet, mint amit az államhatalom ráparancsolt. Kötelességéhez hiven végrehajtotta a belügyminiszter, a közelelmezési miniszter, a főispán, az alispán rendeleteit. Hogy ezeknek intézkedései a nép elevenébe vágtek, annak nem a jegyző, hanem a háborus állapot és az egyes miniszterek téves, rossz politikája az oka.

Bizonyos, hogy a jegyzők között vannak olyanok is, akik a népharagra rászolgáltak. Azok a jegyzők, akik a fölmentésekkel üzletszerűen üzérkedtek, akik hatalmukkal visszaéltek. Vannak jegyzők, akik fölmentési üzletekkel százezreket, milliókat szereztek, a szomszédos vármegyékben nagykiterjedésű birtokot vásároltak. Ezek a magukról megelégedeztek, vétkeik embereket nem fognak szabadulni méltó büntetésüktől. Mihelyt erre sor kerül, mi is idevágó adatokkal fogunk szolgálni.

Szerencsére azonban a jegyzői karnak ez a férges része nem jelentékeny. A tulajdonos rész hivatásuk magaslatán álló, derek, jóraivaló férfiakból áll, akiket nem szabad a bűnösökkel egy kalap alá venni, akiket szeretni, becsülni és támogatni kell.

A felsőbb hatóságoknak kötelességük a jegyzőket az indokolatlan durva támadások és bánjalmazások ellen megvédelmezni.

Mesko Zoltán.

A kormány Jakabffy Gyula helyébe Mesko Zoltán orsz. képviselőt nevezte ki Baja város főispáni teendőinek ellátására kormánybiztossá.

Az új főispán Pozsgay Miklós halál óta tagja a törvényhozásnak. Rövid parlament szereplésének ideje alatt a törvényhozás igen értékes tagjának bizonyult. Sorirányú képzettsége, szociális érzéke, minden kérdésnél a hazafias fölfogás melletti határozott állásfoglalása, pártszempontokon leülemlkedő önálló gondolkodása, független meggyőződése elismerést és becsüléshozottak számára.

A képviselőházban gyakran szólalt. Logikus okfejtéseivel, talpraesett érveléseivel, ki nem taposott utakon haladó eredeti ötleteivel mindég magára tudta terelni a figyelmet.

Amikor a gazdasági érdekek erőteljes, egységes előmozdítására tömöríteni akarta az egyes pártoknak gazdasági kérdések iránt érzékkel bíró tagjait, az agrártársadalom sok vezetőtagja csoportosult köréje. Keményen ostromozta a katonaszolgálat és ellátás körül észlelt hibákat és visszaéléseket. Mint a katonai ügyek egyik alapos ismerője gyakran adott a kormánynak utmutatást a tennivalókra.

A bajai viszonyoknak alapos ismerője. Ismeri a módot, az eszközöket, melyeknek segítségével rendet lehet előmozdítani.

Ezekben a súlyos napokban, amikor a keserűségből, a bajból mindenkinek kijut, bizalommal és megnyugvással tekintenek a tetterős, erélyes és képzett fiatal főispán munkálkodása elé.

Forradalmi állapotok.

Mint minden forradalomnak, a miénknek is vannak szégyenfoltjai. A szabadságra meg nem érett csőcselék ezt az alkalmat zavargásokra, rablásra, fosztogatásra használta föl.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy a józanabb lakosság egy részét is az elkeseredés és felháborodás fogta el, aminek okai a rekvirálásokban és a katonai fölmentések körül észlelt visszaélésekben, valamint a galádul üzdött árdrágításokban keresendők.

Ezekről az okokról, melyeknek tényei világosak, most nem akarunk foglalkozni, nehogy az elkeseredést még jobban fokozzuk. De ki-jelentjük, hogy mihielyt a hangulat lecsillapodott, a kiszonyok normálissá válnak, a hibákra és bűnökre rá fogunk mutatni, hogy minden bűnös elvegye méltó büntetését.

A zavargásokról a következőket jelentik

saját tudósítónk:

Ada. Községünkben nagymérvű fosztogatások történtek. Adler időskereskedő boltját szétrombolták. Lányának 150000 koronát érő keletgyéjét részben elvitték, részben az utcára dobálták. Goitein gabonakereskedőtől is mindent elhordtak. Másokhoz is betörték és nagy károkat okoztak.

Bácsbokod. A forradalom kitörését követő napon nagy zavargások voltak nálunk. Treuer Mór, Schön Abraham és Nemes József úleteit teljesen kifosztották. Több uriházba betörték. A rendet harmadnap helyreállították.

Madaras. A harctérről jött katonák és a csőcselék e hó 1-én megrohanták a kereskedéseket, betörték és egy részét kifosztották. Azután Vidákovits Balázs jegyző lakása elé vonultak, azt körülvették és követelték a jegyző kiadását. Vidákovits annyira megijedt, hogy revolvert ragadoit és agyonlőtte magát. Tragikus halála mindenfelé megdöbbentést és mély részvételt kelt. Az ijedségükben megszőkölt emberek már visszatértek. A rend helyreállt.

Bácsborsád. A szomszédos községek csőcseléke ide is eljött és zavargásokat akart előidézni. Markovits jegyző azonban idejében meglette a szükséges védelmi intézkedéseket így nagyobb baj nem volt. Miklósi bérlőnek azonban tetemes kárt okoztak.

Szond. Város harcok színheije volt községünk. A harctérről hazajött katonák meg-lámádták azokat, akik föl voltak mentve. Majd a jegyző elé vonultak és fenyegető állásba helyezkedtek. Az asszonyok is a zavargóhoz csatlá-

koztak és megtámadták azokat a kereskedéseket amelyek — állításuk szerint — árdrágítást és halmozást folytattak. A zavargásokat a Zomborból érkezett katonaság fojtotta el.

Ózsvác. Ó és Ujszvácon sok helyen betörték és rettenetesen pusztítottak. A kár rendkívül nagy. A közbiztonság is meg van rendelve. Zomborból katonaságot kértünk.

Bajsa. Wánoscher Ervin birtokán nagy pusztítást végzett a hazatért katonaság egy része.

Petrőc. A kereskedők boltjait feltörték. Altmann és Steiner úleteit kifosztották. A jegyzőt is megtámadták. A rend már helyreállt.

Bajmok. A rend helyreállt. Lichtenekert jegyző folytatta működését. A közigazgatási apparátus zavartalanul funkcionál. A kereskedéseket megnyitották.

Apatin. Itt is zavargások voltak, de meg-lehétős enyhe kereben. Nagy baj nem történt. Jablonszky főszolgabíró idejében meglette a szükséges intézkedéseket.

Bajmok. A kaszárnyából megszőkölt fegyveres katonaság és a csőcselék rettenetes pusztítást vitt végbe. A jegyzőt keresték, de nem találták. Majd a kereskedéseket és a vagyonos emberek lakóházait fosztották ki. Weisz Ignác titkos amikor megtudta, hogy a fosztogatás megkezdődik, a pénzszekrényében volt 250000 kor. készpénzt egy régi fekete kabátjába tette. A fosztogatók mindent elvitték, a negyedmilióval bélelt fekete kabátot is. Schosberger gatonakereskedő megegyeztet a betörőkkel. Ötvenezer koronát ígért, ha békében hagyják. Az ajánlatot elfogadták. A pénzt átvevették.

Regőcse. A kereskedők üzleteit betörték és kifosztották. Hiel jegyzőt is megtámadták, mert a fölmentések kezelésével nem voltak megelégedve.

Csantavér. November 1-én Szabadkáról megszőkölt fegyveres katonák a csőcselék segítségével megtámadták a csendőrtöket, akiket lefegyvereztek. Majd nekiesetek az üzleteknek és kifosztották azokat. A fogyasztási szövetkezet üzletvezetőjét, Ernyes Istvánt agyonlőtték. Botka József jegyző házat felgyújtották. Minden jel arra vall, hogy az egész család bentégett.

Bácsfeketehegy. A forradalom kitörése alkalmával szenttamásiak léptek föl ellenünk fenyegetőleg. Szerencsére itthon tartózkodik Trepák őrnagy és két hadnagy, akik a község apraját-nagyját összeszedték és éjnek idején kivonultak a határra, ahol a községet megvédték. A betörni szándékozókat ezt meg tudták s nem mertek közeledni. A helyi Nemzeti Tanács megalakult és intézi az ügyeket. Nálunk semmiféle rendtelenség nem volt, senkinek bántódása nem történt. Katonáink javarésze már itthon van.

Körtés. A helybeli lakosok kényszerítették Lachovits jegyzőt, hogy a részükre járó 30000 koronát rögtön fizesse vissza. Minthogy a jegyző szegényebb ember, az összeget a pacséri jegyzőtől kölcsön kérte és a körtésiek kívánságát teljesítette. Amikor a pénzt kiosztotta, arra kényszerítették, hogy hagyja el a községet. Frick Nándor gádori tanító, a Nemzeti Tanács elnöke és Mayer Miron gádori aljegyző átjöttek ide és a népet lecsillapították. Most már minden a régi rendes kerékvágásban van.

Gádor. Községünkben megalakult a Nemzeti Tanács. Elnöke Frick Sándor tanító, hadnagy, aki most jött haza az orosz harctérről. Megalakították a nemzeti őrséget is, mely vezetője Virágh László hadnagy. Rothenstein Nándor plébános, amikor a zavargások híreit vette, összesült és azóta súlyos betegesen lecszik. Augeli János itteni gazda szállásáról eloptak 30 libát, Findelsz Antal pusztájáról pedig 130 birkát, amelyek azonban másnap visszakerültek.

Hercegszántó. Az itteni csőcselék átment a báró Rédi-féle rászintal uradalomba és elhajították a lovakat, ökröket, teheneket és disznókat. De csak az uraság jószágát vitték el, a cseléd segítségét meghagyták. Amikor a rabolt zsákmánnyal ide értek, Oáry jegyző figyelmeztette őket cselekedetük következményeire és kérte őket, hogy a jószágot hajtsák vissza. A nép átértette a jegyző intelmét, lecsillapodott és az állatokat visszahajotta tulajdonosának. — Pótz András rászintal bérlőtől elvitték minden állatot, de másnapra ismét visszakerültek. Rendí bérlőtől 500 kővér disznót vettek el.

Órszállás. Krausz és Rosenberg Lajos majori bérlőtől minden előmozdíthatót elvitték. Az állatok egy része vissza került. A helybeli kereskedőket kifosztották. Mindent elvitték.

Gádor. Itt minden esendes. Az őrség részére 90 katona jelentkezett.

Cservenka. A helyi Nemzeti Tanács 21 taggal megalakult. A polgárőrség, melynek 250 tagja van, tartja fenn a rendet. Katonatanács is működökdik. A rend és nyugalom mintaszerű. Köryéből zavargások híre érkezik. Ezek a hírek azonban nem megbízhatók.

Szabadka. Itteni magyar körökben megbotránkozást kelt egy helyi lapnak nov. 10-iki számában megjelent két cikke, melynek mindegyikében azt írja, hogy Szabadka és Bácsmegeye községe várt a megszőkölt antánt csapatokat. Lehet, hogy ez a lap várt, de mi bizony nem vártuk. Egyszerűen kénytelenek vagyunk bele-törődni ebbe a ránk szakadt körülménybe, mert a gyors békének más megoldása nincs, Föld-rekvésünk most az, hogy a szerbekkel és bunyev-vcokkal a jóviszonyt fenntartsuk és ápoljuk. Eme feltételeknek erős biztosítéka dr. Pleszkovits Lukács főispáni hatáskörrel felruházott kormánybiztos, aki minden osztály és nemzetiség becsül. A kormánybiztos már megkezdte működését, mely céludatos irányban halad. Erős támazsa Mukits Simon, aki Szabadkán ma a helyzet ura. Jellemző, hogy Pleszkovits és Mukits előtt most a sajtónak ama köpenyforgató orgánuma is hajlong, mely tavaly Biró Károly polgármesterrel együtt fékte nélkül harcolt Pleszkovits kinevezése ellen és érthető okokból Baloghyt forcirozta.

Tiszakálmánfalva. A csőcselék betört a jegyzői lakba és az uriházakba és mindent összeszelezott. Az értékes dolgokat elrabolta. Azután a vasuti állomásra ment, ahol az árukkal megtelt vagonokat törte föl. Több benzines kocsi nyitottak ki és a tartalmát kieresztették. Eközben a benzint felrobbant és rettenetes pusztítást vitt végbe. A fosztogatók közül közel kétszáz súlyos égési sebeket kapott. A halottak száma ötven és néhány. A kifosztott lakosok segítségre mentek a bajba került csőcseléknek és gondozásba vették. Mila és Gyökössy lelkészek, dr. Stein orvos, Halbróhr kereskedő, Radók tanító, a jegyzői hivatal tagjai minden fáradságtalanul kivették részüket a nehéz mentál munkálatokból.

Óbecse. A forradalom nagy lelkesedést váltott ki az emberekből. Csakhamar azonban a kétségbeesés fogta el a leikeket. A csőcselék ugyanis nagy tömegbe verődve, megtámadta a vagyonos osztályt és kifosztotta. A rablásnak áldozata lett dr. Pongrácz Sándor ügyvéd, akit a megszőkölt katonák egy része leszurt, mert nem adta nekik minden pénzt. Majdnem minden üzletet feltörték és az értékes árut elvitték. Védekezésről szó se lehetett, mert a rendőrség maga is elbujt. Vörös Béla jegyző pedig elmenekült. Az Óbecse és Vidékek nagy nyomdáját is tönkre tették. Az értékes cikkeket elvitték, a betűket és egyéb anyagot pedig az utcára szórták. Bachrach, Frenkel, Rota és mások üzleteit kifosztották. A kath. legényegylet helyiségébe is betörték és minden bútort — a zongorát is — összeszétlítették.

Baja. A forradalom estjén rettenetes pusztítások történtek. Sok kereskedő boltját feltörték és az árut elvitték, vagy pedig az utcára dobálták. Krausz ékszerüzletét, Gebhard üzletét, Relchek hatalmas raktárát, Fischer nagyarányú kereskedését teljesen kifosztották. Magánházakba is betörték és a lakókat inzultálták, az értékes holmikat elvitték. Dr. Vojnits polgármestert is megakarták támadni, aki azonban idejében távozott, hogy Szabadkáról karhatalmi segítséget kérjen. A gyors védelem a további pusztítást megakadályozta. A Nemzeti Tanács megalakult. Elnöke dr. Nyiraty János ügyvéd. Tagjai: Bajai Péter, Wunderli József, Thomas Antal, Bulyevcsics Béla, Szász Oitó, dr. Kelemen József, Peck Nándor, Uitry Pál, Papp Sándor, Acél Lajos, Kovács Marton, Weldinger Dextó, dr. Kiss Péter, G. bhardt Dextó, Czetti Mihály, dr. Rácz Károly, dr. Madarász Lajos, Dely Géza, Kovács Andor, Mesko Zoltán, Nyirati István, Szabó Dextó, Horváth Mihály, Pandur János, Loósz Bálint, Zérity Mihály, Hajósevi Sándor, Csermák Károly, Koleszary Róbert, Kling János, dr. Stern József, Cigler Ferenc, Posta Árpád, Ritter Imre, Antal Lajos, dr. Halász József, Ivánka János, Katanics Sándor, Ditelán Jakab, Szőlősi József, Gyorgyevics Milorád, Hauzer György, Rajcsányi Imre, Blitz Henrik, Fehérvári Ferenc, Tinusz István, Wófl Mátyás, Horváth Endre. Az új főispánnak, Mesko Zoltánnak kinevezése pártkülönbség nélkül nagy megnyugvást és örömet kelt. Erős kezében, erélyes és tudatos intézkedéseiben mindenki megbizik.

Zomber. Itt is megkezdtek a zavargásokat, de gyorsan elfojtották. Baloghy főispán, Skultety alispán, dr. Szabovyevits főjegyző, Kleiner polgármester, Trnka főkapitány szakadatlanul meglettek a szükséges erélyes intézkedéseket. Mindenféle példás rend, amelyhez nagyban hozzájárult dr. Konyovits Dávid orsz. képviselő

tapintatos fellépése, aki a nemzetiségek közötti béke biztosítása érdekében buzgalkodott.

Zombor. A Nemzeti Tanács *Fernbach* Károly ny. főispán, orsz. képviselő elnöklésével serényen dolgozik a rend fenntartásán. A szerb-ség vezetői nyugalomra és rendre intik a lakos-ságot. Dr. *Nikollits* György, dr. *Konyovits* Dávid orsz. képviselő, *Kapuszárévi* Lyubó főesperes, *Oyurisits* főjegyző, dr. *Bikár* ügyvéd és mások ebben az ügyben állandóan tanácskoznak és a főispánnal fenntartják az érintkezést.

Ujvidék. A szerb csapatok az itteni szer-bek nagy lelkesedése mellett ide bevonultak. A csapatok igen fegyelmeseztek, a tulajdonjogot tisztelik, s senkinek kárát nem kívánják. Mind-azonáltal a magyarok egy része Budapestre ment, hogy az eseményekről beszámoljon.

Sajkásszentiván. Az itteni csőcselék ra-bolt, fosztogatott. A kár nagy. A szerb lakos-ság elítéli minden olyan cselekedetet, mely má-sok vagyonának megromlására tör. *Petrekovits* jegyző a maga és több vezetőférfi nevében 100.000 koronát juttatott az ujvidéki Nemzeti Tanácshoz, hogy ennek felhasználásával Sajkás-szentiván részére védőőrséget szervezzen.

Szabadka. Dr. *Biró* Károly polgármester erről az állásáról lemondott. Lemondásának oka dr. *Pleszkovits* Lukács kinevezése, akivel az együttműködés lehetősége kizártnak volt tekint-hető, mert *Biró* közvetlenül és *Baloghy* főispán, valamint sajtója segítségével tavaly mindent el-követelt, hogy *Pleszkovits* kinevezését meghu-sítsa. Ez akkor sikerült is neki.

Doroszló. Községünkben kisebb zavargások voltak. Többeket kifosztottak. Jegyzőnket is megátámadták, aki rövid időre elhagyta a kö-zséget. A rend most már helyreállt.

Bácsborsód. A csőcselék nálunk is ked-vet kapott a fosztogatásra, mely az előre meg-állapított program szerint folyt le. A hiltvány banda *Katymáriakból* és uraságbeli cselédekből állott. November 1-én jöttek át Borsódra és kezdték meg aljas munkájukat. Először a *Milkó*-féle pusztára vonultak, ahonnan minden meg-mozgót elvittek. Az állatokat elhajtották. Azután a *Lebach* és *Schumacher*-féle pusztákra vonultak. Itt is vandál pusztítást végeztek. Majd a *Till Tománovits*-féle nagykereskedés gazdasá-gon okoztak rengeteg kárt. Másnap vagyis 2-án *Latinovits* Frigyes főrendnél törték be. A kesély összes szobáit kirabolták. Történelmi nevezetes-ségű tárgyakat tönkre tettek és elraboltak. Harmadnap *Till* János birtokosnál törték be és mindent magukkal hordtak. *Latinovits* Gréih, néhai *Latinovits* Pál leányának, a családi birtok tulajdonosának és *Unger* Boldizsár vendéglős-nek megüzenték, hogy a következő napon rájuk kerül a sor. Ungernek azt is megígérték, ezen az éjjel nála borban akarnak lüdeni. A lakosság vezetői a betörő kanda ellen most már védekezni kezdtek. *Kuzska* plébános, *Fehér-váry* tanító, *Unger* vendéglős, *Vanasura* gazda tiszt és *Fazekas* garai csendőrmester fegyvert fogtak és éjnek idején a határra vonultak, ahol a garázdálkodókat várják. Ezek neszt vették a főfegyverkezésnek és nem mertek újból mutat-kozni. 5-én 12 tagból álló huszár őrséget érke-zett ide *Schleicher* főhadnagy vezetésével. Most már helyreállt a rend. A derék huszárak las-sanként visszahúzódtak az elrabolt dolgokat.

Csurog. Községünkben a rablás, fosz-togatás rettenetes mérvet öltött. A lakosság egy része nemzetiségi különbség nélkül föl-lázadt és puskákkal, fejszékkel, kapával, botokkal főfegyverkezve a zsidók ellen vonult. Legelő-ször *Weltmann* Lipót földbirtokosnál törték be. 250 hektó liter abszolút borpárlatát, melynek az értéke maximális árszámítás mellett az 1 millió koronát meghaladja, magukkal hordták, azután az állatokat hajtották el, majd a lakásba törték és a szoba elegáns berendezését részben szét-hordták, részben összevagdolták. *Weltmann* leányá-nak kegyelmejét, melynek értéke közel 100.000 korona, szintén elhordták. A két pénzeszköznyit haltákkal feltörték és bennük levő pénzt és ékszereket elvittek. A család mindentől kifosztva Budapestre menekült. A *Csurogi Takarékpénztárba* is betörték és minden pénzt és értékpapírt elvittek. Az intézeti igazgatójának, *Weisz* Frigyesnek a lakoszályba törték és onnan is mindent elvittek. *Weisz* a vasútra menekült, hogy onnan elulazrék. A vad lömög utána rohant, botokkal véresre verte, a zsebében volt 160000 koronát elrabolta és az igazgatót vad kiáltásokkal visszahurcolta a községbe. *Heuduschka* Ignác kereskedőt és másokat is kifosztották. *Kékily* jegyző a községből el-menekült.

Katymár. A rablók és fosztogatók közül ötöt kivégeztek.

Madaras. Azok közül, akik raboltak, fosztogattak és *Vidákovitsot* halálba kergették, többet agyonlőtték.

Ujvidék. Amikor a szerb csapatok Uj-vidékre bevonultak, a szerb lakosság báraitól föltobogózta és kifőző lelkesedéssel fogadta a katonákat, akik a rendzavarástól tartózkodtak. A magyarok azonban attól tartottak, hogy a csőcselék a megváltozott helyzet hatása alatt fosztogatni fog, s emiatt sok százan Budapestre menekültek. A Nemzeti Tanács több tagja, *Mayor* József elnökkel és *Jócsák* Károlyval az élen szintén Budapestre utaztak, hogy az itteni állapotokról a kormányférfiaknak jelentést te-gyenek.

Palánka. E hó 3-án, vasárnap délután 5 órakor alakult meg a Nemzeti Tanács, melynek elnökévé *Raichl* Frigyes gyórost, alelnökké pedig dr. *Hilkene* Lajos ügyvédet választották meg. Rögtön utána megalakult a polgárőrség is, a legutolsó percben, mert délután már fosztogatók az ujjaláncai vasúti állomást. Egyhangulag *Müller* Géza századosra esett a választás mint főparancsnokra, aki mellett 10 tiszt működik és 200 polgárból álló polgárőrség. Aig megszer-vezetten, este már akcióba kellett lépnie, mert a csőcselék kirabolta *Hirschenhauser* főutcai üz-lelet; további garázdálkodást már megakadá-lyozott a lelkes őrség. Másnap, hétfőn, megint neki kezdett a csőcselék a fosztogatáshoz, de a polgárőrség gyors és erélyes közbelépésére szűnjem. Sajnos nem zajlottak le az első for-radalmi napok vér nélkül, amennyiben az őpaláncai állomás fosztogatóit megátámadták a derék vasutasok. Kölcsonös lövöldözések véres csatává fejlődtek, melynek *7 halottja van.* Óriási izgalom uralkodik állandóan Palánkán.

Bácsóváros. Több ületet fosztottak ki. Azután betörték *Hermann* nagybirókos pusztá-jára és mindent elraboltak. Amikor a gyalázatos munkával végeztek, a pusztát fölgyújtották.

Dunagálos. Községünk véres zavargások színhelye. A községházat és *Eichardt* József jegyző lakását összerombolták. Minden értékes dolgot elvittek. A zavargások főcinkosát a paláncai polgárőrség egy különítménye, mely a telefonvezeték helyreállítására jött ide, elfogta.

Szabadka. Városunkban megalakult a szerb-bunyevác nemzeti tanács. Elnökévé *Miladi novits* Simon ezredest, a szabadkai társadalom egyik legnépszerűbb tagját választották meg. Alelnökök lettek: dr. *Matievits* István, dr. *Petro vits* János, dr. *Pertics* József, *Raich* Balázs.

Bácsalmás. November eisejére virradó éjjel fosztogatók zeneszóval járták be a közsé-get. A legtöbb ablakot beverték. Gróf *Teleki* József v. b. t. t. kastélyát összelövdözték, a nagy hengermalommal és számos épülettel is így tettek. A kár tetemes. November 2-án meg-alakult a Nemzeti Tanács. Elnök *Babér* Lajos, titkár *Sterk* Géza, őrségparancsnok *Ambil* Lajos leit. November 3-án a csőcselék a *Hecker* féle üzleibe rontottak és a hatósági cikkeket mind elrabolta. Rablói munkájukban megzavarta őket a nemzetiség, mely fegyverrel nekik rontott és szétverte őket. Az egyik golyó eltévedt, *Hoff-mann* József jómodu gazdat talált, aki nyom-ban meghalt. E hó 4-ikétől kezdve megint rend és nyugalom van a községben. *Almásy* Sándor csendőrmestert a csőcselék éjjel megiepte és alvó állapotában összeszurkálta. Most súlyos sérülésekkel a kórházban fekszik.

Zombor. Zomborba, Szabadkára, Bajára és közbeeső helyekre szerb katonaság vonult be, mely a legtisztábbabban viselkedik. A rend és nyugalom biztosítva van. A szerb katonaság állandóan érintkezik az intéző körökkel, hogy a közbünyek rendes menete fennakadást ne szen-vedjen.

Turja. A fosztogató csőcselék *Ivanits* Szvelozár jegyzőt mindenétől kifosztotta. A jegyző, aki Szinttamásra menekült, teljesen koldusbotra jutott.

Panasz.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses lapjában már többben felszólaltak, mert a requiráló bizto-sok által hóban, esőben, hidegben teljesített gabona- és tengeri igénybevétel által a háza érdekében is kifejtett fáradtságos működésünkért megérdemelt díjainkat nem folyósították, nem kaptuk meg.

Felszólítások nemcsak becses lapjában, hanem egyebütt is láttak napvilágot, sőt a járási értekezleten is szóba hozattak a késedelmes eljárások, s a járási főszolgabíró meg is ígérte, hogy a jogos panaszokat az illetékes hatóságok-hoz írásban is fogja juttatni.

Azóta ismét eltelt 4 hónap, s várva-várt jutalmunkat még máig sem utalták ki. Fárad-ságunk gyümölcsét nem élvezzük.

Az előjárók ugyan egy kimutatást követel-tek, melyben az egyes requiráló biztosok műkö-dési napjai számbavételével a kiutalandó összegek befoglaltatnak, s hiszem, hogy az előjárók illetve ezek nevében a községi jegyző urak ezen kimutatásokat be is küldötték, azonban ezek elintézése, érvényesítése valószínűleg meg-feneklett valahol, mert járulékaink kiutalása kilte-zése mindezeideig nem történt meg.

Ha egy teljes évig kell várunk nekünk hiába az 1917. évi termések requirálásáért járó díjainkért, ugy akkor kérdés az, hogy a folyó 1918. évi termés körüli igénybevételek alkalmával megérdemelt díjainkért és jutalékaikért meddig kell várakoznunk?

A többi requiráló biztosok nevében is igen kérem, méltóztatna ügyünket most már kezébe venni, a késedelem okat klpuhatolni, s azt elhárítva kieszközölni, hogy díjainkat a legrovi-debb idő alatt megkapjuk.

A requiráló biztosoktól szigorúan megkö-vetelték azt, hogy a kiadott rendeleteknek meg-felelően pontosan, lelkiismeretesen járjanak el, mert a legkisebb mulasztásért fegyelmeivel és pénzbüntetéssel fognak sújtani.

Mi az állam érdekét szívéünkön viselve meg is feleltünk a reánk bízott feladatoknak, cipőnket ruháinkat tönkre tettük, egészségünkkel kockára, a népharagnak is kitettük magunkat, hogy a felsőbb hatóságok parancsát végrehajtsuk. S mindezekért a jutalom micsoda? Vára-kozás az örökké valóságig, a feltámadásig.

Reméjük, hogy az új rendszer, mely a nehéz és becsületes munkát meg tudja becsülni, átérzi és megszívleli súlyos helyzetünket.

Kiváló tiszteltem sifejezésével maradtam

B. A.

Az ujvidéki magyarok Budapesten.

Budapest, 1918. november 13. (*Sa-ját tudósítónktól*). Az ujvidékről ide menekült magyarok, közel hatszázan, e hó 12-én kedden délután 3 órakor összejöttek a Hungári szállodában. *Mayor* József az uj-vidéki Nemzeti Tanács elnöke hosszabb beszédben bejelentette, hogy ő és *Jócsák* eljárt gróf *Károlyi* Mihány miniszterelnök-nél akinek az ujvidéki állapotokról jelentést tettek és akit arra kértek, hogy az ujvidéki magyarság megvédelmezése iránt a meg-felelő intézkedéseket tegye. Továbbá, hogy a szerb csapatok eltávolítását is szor-galmazza az antántnál. Egyben arra is kérte, hogy küldjön valakit Ujvidékre a helyzet áttekintése és a szükséges közbiz-tontsági intézkedések megtétele végett. Gróf *Károlyi* — így mondta *Mayor* — kijelen-tette, hogy az ujvidéki magyarság kinos helyzetét teljesen átérzi és tudatában van azoknak a köteleességeknek, melyek a kor-mányra Ujvidékkal szemben hárulnak. A kormány minden intézkedést meg fog tenni, hogy a normális állapotokat visszaállítsa.

Mayor ezután közölte a gyűléssel, hogy Ujvidékre a posta- táviró- és telefonfor-galom még mindig szünetel, a vonatok se közlekednek. Csupán egy izben érkezett repülőposta, mely hírül hozta, hogy Uj-vidéken nyugalom, rend van. Hogy tény-leg kifogástalanok-e a közbiztonsági állapo-tok, hogy ma vagy holnap fogják hitelesen tudni, kérelmükre ugyanis a kormány in-tézkedett, hogy *Mühlbach* százados Uj-vidékre utazzék, az ottani viszonyokat ta-nulmányozza és tapasztalatairól tegyen sürgősen jelentést. *Mühlbach* azzal a vo-nattal, mely *Lindner* hadügyminisztert Bel-grádba vitte, egy kisebb katonai kirendelt-séggel hétfőn Ujvidékre utazott. Este már táviratozott, hogy oda érkezett, a helyzetet tanulmányozza s tapasztalatairól rövidesen részletes jelentést tesz.

Mayor még felhívta a hallgatóság figyelmét arra, hogy az ujvidéki helyzet-változásra vonatkozó minden jelenséget

a Pesti Hírlap, Világ, Pester Lloyd, Déli Hírlap és Magyarország című lapokban fognak közölni. Ezeket tehát kísérik figyelemmel. Végül jelezte, hogy visszautazás esetén a kereskedelmi miniszter külön vonatot ad a menekülteknek.

Dr. Fischer Henrik megköszönte az eddig tett intézkedéseket és azoknak ki egészítésére javaslatot tett.

Jócsák Kálmán részletesen ismertette a kormányelnöknel való eljárásuk eredményét. Bejelentette, hogy az intézőkörök arra is kérték, hogy Ujvidékre a nyugalom és a normális állapotok biztosítására kormánybiztost küldjenek ki. Közölte, hogy az ujvidéki Nemzeti Tanács jelenlévő tagjai rövidesen, lehetőleg még a mai nap folyamán visszautaznak Ujvidékre és az ottani nemzetőrökkel érintkezésbe lépnek. Tapasztalataikról sörgös értesítést küldenek az ittlevőknek. Minthogy az eddigi intézkedések nagyobb összeget emésztettek föl és mivel lesznek olyanok is akik pénz nélkül, szegényesen hagyták lakóhelyüket, ezeknek a rászorulóknak segélyezésére a tehetősebbek adjanak egy bizonyos összeget.

E felszólításnak megvolt a hatása. A jobb módúak nyomban nagyobb összegeket adtak. Egyik ezres a másikat követte. Sokkal több jött össze, mint amennyire szükség volt.

Mayor József többeknek arra a közbeszólására, hogy a kormány katonaságot küldjön Ujvidékre, megjegyzi, hogy a katonaságra budapesten van szükség. Kevés a katonaság, mert *Lindner* miniszter ezt a kedves felszólítást intézte a tisztekhez: „nem akarok katonát látni.” A katonaság megtette neki ezt a szíveséget. Az ujvidéki védelemről maguknak a lakosoknak kell gondoskodniuk.

Végül hattagú intézőbizottságot választottak, mely a Hungária szállóban naponta 3-5 óráig működik.

Helyreállott az ingatlanok szabad forgalma.

(Közteljes) Az új földmívelésiügyi kormány az ingatlanok forgalmát korlátozó rendelet megszüntetése s ezzel a szabad forgalmat helyreállította. A rendelet megszüntetése az új idők szelleméből következik, amely a mesterséges korlátok eltávolításával a polgári gazdaság egyenjogúságát tartja szem előtt. Különösen azt a vádat igyekezett elhárítani a kormány ezzel a cselekedetével, hogy a forgalmat korlátozó rendeletet a nemzetiségek ingatlanszerzésének megakadályozására használják. A rendelet tényleg lehetővé tette az állam szempontjából nem kívánatos elemek távoztatását s már magában ez a lehetőség is elegendő volt ahhoz, hogy a nézetem érzését idézte elő azoknál, akik minni nem magyar anyanyelvűek az egyenlő elbánás elve szempontjából megrövidültek és mostoha helyzetbe jutottak. De valljuk meg, a korlátozó rendelet a spekulációnak se volt nyér.

A valóságban a rendelet alkalmazásánál az volt az irányadó, hogy a földet lehetőleg a kis emberek számára kell megfizetni s meg kell akadályozni, hogy a háború alatt felgyűlt földes tőke birtokspeculációba vesse magát s nyereszkes céljából összevásárolja azokat a birtokterületeket, amelyekre a népek és különösen a harcérőli hazatértek elhelyezkedése és meg erősödése szempontjából van szükség. És ha ellenőrzés alá veszik az ingatlanforgalmi Bizottság által tárgyalt ügyleteket, világosan ki fog derülni, hogy mindenütt ott, ahol valamely birtok eladóvá vált és a község birtokai és zseléret igényt tartottak a földre, vagy ha az illető birtok eldarabolása, a birtokmegosztási viszonyok javítására, illetve rokkantak elhelyezésére alkalmas volt: mindenütt ott a nép kapta meg a földet s a szociális szempontok ellenére minden vásárlót elutasították. Ilyenformán az

galanforgalmi Bizottság rövid idejű működése alatt mintegy 50000 kat. hold földet biztolt szociális célokra azzal, hogy a jogügyleteket nem hagyta jóvá és az ill. tő birtokokat az elutasított vevők helyett az Alföldi Bank úján a lízemberek számára tette meg szerezhetővé. Midőn meghuzzuk az Ingatlanforgalmi Bizottság feje fölött a lélekharangot, tartozunk azzal, hogy kiadjuk ezt a bizonyítványt jóhiszemű és becsületes működéséről.

A birtokosközönséget a korlátozó rendelet csak feszélyezte. Hogyne, hiszen a tulajdonával való szabad rendelkezési jogát nyirbálta meg. A birtokosok egyéni szempontjából mindenesetre az a legelőnyösebb, ha teljes szabadsággal rendelkezhetnek birtokukkal s így ha a közérdek a rendelet megszüntetése mellett szól, ezt az intézkedést részükről szívesen és magnyugvással fogadják.

A közérdek szempontjából azonban a megnyugvás csak akkor lesz igazi, ha azokat a szociális feladatokat, amelyekel gyér eszközeivel az ingatlanforgalmi rendelet igyekezett szolgálni, a törvény veszi védelembe.

Pleszkovits főispán.

A kormány dr. Baloghy Ernő helyébe dr. *Pleszkovits* Lukács szabadkai ügyvédet főispáni hatáskörrel kormánybiztossá nevezte ki.

Pleszkovits már akkor került kombinációba, amikor a Tisza-kormány megbuktatott és gróf Esterházy lett a miniszterelnök. *Mukits* Simon a régi függetlenségi párt vezetőivel az élén Budapestre utazott és a kormányt támogató Károlyipárttól kérte *Pleszkovits* kinevezetésének biztosítását. Mar elhatározott dolog volt, hogy ő kerül a szabadkai főispáni székbe. Időközben azonban *Biró* Károly polgármester küzdelmi rokonának, *Baloghy* főispánnak segítségével, sajtójának vad üvöltése mellett mindent elkövetett, hogy e kinevezést megakadályozza. *Baloghy*val Budapestre utazott és ott *Pleszkovits*sal szemben *Baloghy* szabadkai főispánságát biztosította. *Mukits* és hívei e miatt elhagyták Károlyiékát és távol tartották magukat a szabadkai közügyek intézésétől.

A Károlyi kormány most már belátta, hogy Szabadkán *Mukits* Simon a helyzet ura, s így *Baloghy* helyébe *Mukits*ék jelöltjét, dr. *Pleszkovits* Lukácsot tette meg főispánná. Es ezt jól tette, mert e nélkül aligha tudta volna Szabadkán a rendet fentartani.

Az új főispán igen sokoldalú, erélyes kezű, határozott fellepésű, komolyan dolgozó férfiú, aki a nehéz feladattal bizonyára meg fog birkózni.

Mayor József főispánjelölt.

Az ujvidéki Nemzeti Tanács küldöttsége hetfőn megjelent gróf Károlyi Mihály előtt és az ujvidéki, rendes közállapotok megóvására, valamint a közügyeknek a mai szellemnek megfelelő irányítására a város részére kormánybiztos kiküldetését kérte, még pedig olyan férfiú személyében, aki az ottani viszonyokat alaposan ismeri, akinek megvan az egyéni kvalitása, hivatottsága a rend és nyugalom biztosítására. Mint ilyen férfiút megnevezték *Mayor* Józsefet, az Ujvidéki Hírlap főszerkesztőjét, az ujvidéki Nemzeti Tanács elnökét, akinek kinevezését kérték.

Gróf *Károlyi* Mihály — mint feltétlenül hiteles helyről értesülünk — mindenképp megelőzte, hogy a kormány Ujvidéket egyelőre nem sorozta ama városok közé, ahova kormánybiztost küld. Amennyiben azonban a viszonyok ilyenek Ujvidékre való küldését szükségessé teszik, természetben fogja tartani az ujvidékiek kíván-

ságait és *Mayor* fogja főispáni hatáskörrel kormánybiztossá kinevezni.

Az új főispánjelölt fáradhatatlanul agilis, nagytehetségű tagja a vidéki újságírói karnak. Szociális érzékű, határozott irányú politikus. Várospolitikai szerepléséhez és publikisztikai működéséhez sok eredmény fűződik. Újságírói kollégái annyira megszerették, hogy a szövetség alelnöki állásába ültették.

A rekvirálókhoz!

Kedves rekviráló kaptársaim! Ismeretes előttetek a vármegye agilis alispánjának a rekvirálási jutalékok megállapítása tárgyában kiadott 34241/918. sz. humanus rendelete, mely ügyünket oly melegen felkarolja és a hivatkozott rendelet megígéri, hogy amennyiben a háromféle számítási alapon hozzá felterjesztett napidijakat a rendelkezésére bocsájtott összegből kiutalhatja, akkor a közéletmezési miniszterhez felterjesztéssel élni nem fog és a kiutalás iránt saját hatáskörében intézkedik.

Miután a napidijaink kiutalása eddig meg nem történt, leszögezhetem ama véleményemet, hogy az alispánnak kellő pénz rendelkezésére nem állván — felterjesztéssel élt. Tekintve, hogy ügyünk augusztó végétől elintézetlenül fekszik, tekintve, hogy a tél minél gyorsabban közeledik, ruhazatról, melyet a rekvirálásokról elszakítottunk, — gondoskodnunk kell — több kaptársaim felszólítására elhatároztam, hogy az általatok kijelölendő időben egy, *Nagybaracska*n megtartandó értekezletre meghívjalak titeket, hogy határozatot hozzunk hogy régóta vajudó igazságos ügyünk elintézését az alispán urnál, vagy a közéletmezési miniszter urnál sürgessük ki, s hogy minden esetben ide vagy oda deputációt menesszünk. Ugy hiszem, hogy eme lépésünk több mint ezer tulnyomó részben súlyos nélkülözésekkel küzködő ember nehezen várt jogos járandóságának igazságos és méltános kielégítésére fog vezetni.

További utasításokat várva, vagyok őszinte kaptársatok

Nagybaracska, 1918. nov. 10.

Wikkert Henrik.

Német katonaság Szenttamáson.

Szenttamás, 1918. nov. 12. (*Saját tudósítónktól*.) A szenttamási forradalmi mozgalom már november 1-én volt észlelhető, dologtalan lázas katonák csoportokba verődve lövöldözésekkel utját állták a haladó békés embereknek, e veszedelmes áramlat másnap már a lakosság fosztogatásáig fajult.

A község vezető egyénei felismerve a veszedelmet megalakították a Nemzeti Tanácsot; elnöknek *Dobonovacs* Pál százados választották meg.

A helyzet komolyságát tisztán átlátó erélyes elnök rögtön megalakította a nemzetőrséget, melynek sikerült a további fosztogatásoknak és zavargásoknak elejét venni.

A mérges áramlattól megfertőzött csőcselék meg a tanyákon is üzte gonosz rabiasát, de a gyors és erélyes fellépés ennek is hamarosan véget teremtett.

November 8-án kezdtek a visszavonuló német katonák a községbe beözönlenni; estig már letelepedett vagy tízezer német, kik a legnagyobb kiméletlenséggel tolokodtak a hazakba, kocsistól, lovastól, elvitték mindent, amit láttak, lovaikkal fölvetették a szegény emberek kukoricáját, szalmáját és szénáját, a tisztek nemcsak, hogy a panaszokat nem hallgatták meg, hanem ellenkezőleg még fenyegetőve elvitték a községnek összes zab, árpa- és

tűzfakészletét, anélkül, hogy ezért egy fillért is fizettek volna és így a községnek sok ezrekre menő kárt okoztak.

Vasárnap reggeltől estig szakadatlanul érkeztek német gyalogosok, trén, tűzérő, lovasság, szanitécz csapatok sok ezer marhát, birkát, baromfit és más egyéb zsákmányt hozván magukkal, berontották a házakba a legdurvább kíméletlenséget okozva a lakosságnak. Bizonyára félve a megzaklatott, de teljesen türelmes lakosság retorziójától összehívták a Nemzeti Tanácsot és ott maga a parancsnok megfenyegette a lakosságot, mondván, ha egy német katonának bántódása lesz, összelöveti a lakosságot és felgyújtja a községet, rögtön tuszokat követelt, mire a ténacs a népet megkímélendő, testületileg magát tusznak ajánlotta, mire a német parancsnok azzal felelt, hogy elfogatta a tuszokat és három napig gépfegyverrel őriztette. Ma, 12-én reggel a német sőgorok a községből elmenekültek részben Óbecse, részben Verbász felé. A lakosság megóva hidegvérét, ujong örömeiben hogy megmenekült a kellemetlen vendégtől.

Az entente sereg megérkezését, mely már igen közel van hozzánk lelkesen várja a lakosság, vallás- és nemzetiségkülömbőség nélkül.

A rendet, hála *Dobranovicski* kapitány előrelátó és erélyes magatartásának, sikerülni fog biztosítani.

A mezőgazdasági gépek árának maximálása.

A Budapesti Közlöny okt. 29-iki száma közli az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak rendeletét, mellyel a mezőgazdasági gépek árát megállapítja.

Ideje volt, hogy a minden oldalról sújtott mezőgazdaságot a sérelmek egész sorozata ellen, de különösen a gazdasági gépek eladása körül észlelt visszaélések ellen megvédjék.

A rendeletekhez négy táblázat van mellékelve, melyek az egyes gyárosok gyármányainak eladási árát állapítják meg.

Aki tehát valamely gépet akar venni, előbb ezerezze meg és tanulmányozza ezt a rendeletet.

A táblázatban fölűtetett árakat közvetlenül a mezőgazdák részére való eladásnál kell érteni. Ezeknél többet se a gyáros, se a közvetítő kereskedő semmiféle címen föl nem számíthat. Az árak Budapesten a vasúti kocsiába vagy a hajóba rakva értendők. Tehát a vasúti vagy hajózási költségen kívül semmiféle fuvar vagy más hasonló kladás a vevőt nem terheli.

Ezek az árak 40—60 százalékkal olcsóbbak a legutóbbi forgalmi áraknál.

Méhészeti fásítás.

I.

A fásítás terén is úgy van, hogy minél többoldalulag használható fel valamely fafésítés, annál nagyobb annak becse és értéke. Ha tehát valamely fafésítés az utak fásításának keretein belül nemcsak a szépet, de a hasznosat is szolgálja, kétszeresen indokoltá teszi alkalmazását mindenhol, ahol erre tér és hely kínálkozik és rendelkezésre áll.

Mint hasznosat hozó, tehát mint mezőgazdasági tényező, a fásítás különféle célokat szolgálhat; ezek között nem utolsó helyen áll az oly fásítás, mely a méhészet szempontjából jöhet számításba, különösen az olyan vidéken, ahol méhészeti szempontból a növényvilág szegény. Hazánkban az utak fásítása alkalmával még mindig keveset foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a fásítást a szép mellett a hasznos célok szolgálataiba is sorozzák, különösen méhészeti

szempontból és ha vannak is már tiszteletrevaló kivételek, ahol az utak sorfái olyanfésítések vagy fajok, amelyek a méhészetnek is hasznára vannak, ez csak pusztán véletlenségnek köszönhető; általánosságban mégis csak elvagyunk maradva ebben a tekintetben, különösen ott, ahol a méhészet csakugyan rá van utalva az ilyen irányú támogatásra.

A méhészkedésnek hasznos voltát és mint fontos mezőgazdasági tényezőt ma már felesleges bővebben ecsetelni és indokolni, csak utalni akarunk arra, hogy a méhészkedésnek fejlődésével és fellendülésével nem áll arányban az olyan fásítás, mely a méhészet célját is szolgálja nézetünk szerint leginkább azért, mert még mindig kevés az anyag, s nem eléggé népszerű az ezirányú buzgalom és törekvés. Pedig nincs egyszerűbb, nincs könnyebb, mint a fásítás kérdését úgy megoldani, hogy a szép mellett a hasznosat is szolgálja. Ami pedig az anyagot illeti egy kis hozzáértéssel, szakértelemmel aránylag rövid idő alatt annyi mézelő fafésítés termelhető, hogy még a legnagyobb igényeket is kieleheljék.

Hála Istennek hazai fafésítésművészetünk szinte bővelkedik az olyan fafésítésekben és fajokban, amelyek mint fásítók és mint mézelők is alkalmasak, ilyenformán a kérdés megoldása nem nehéz már csak azért sem, mert minden vidékre és minden tájra megfelelőt lehet találni egy-egy olyan fafésítés, mely a keltségeknek teljesen megfelel.

Csérer Gyula városi főkertész.

HIREK.

Ivánits Izidor elfoglalta jegyzői állását. A szenttamási Nemzeti Tanács *Ivánits Izidor* — mint nekünk jelentik — egyhangú határozattal visszahelyezte a községi jegyzői állásba. Működését már meg is kezdte. Az eddigi helyettes jegyző, *Kovács Ignác* elköltözött a községből. *Ivánits* visszahelyezését nagy lelkesedéssel fogadja a lakosság.

Uj vasúti terv Bács megyében. A kereskedelmi miniszter *Kollin* és *Török* mérnök vállalkozó cég budapesti lakosnak a tervezett Bácsfeketehegy—Szeghegy—Zenta helyi érdekű vasútvonainak Tornyooskevi állomásából kiágazólag Ada—Mohol—Péterréve községek határainak érintésével a Bácsbodrog vármegyei egyesült helyi érdekű vasútiak Óbecse állomásáig illetve ezen vonaltervezet Nemetszélmajor állomásából kiágazólag Mohol község határain át zombor—óbecsei helyi érdekű vasút Szenttamás állomásáig vezetendő önálló üzemű rendszeres nyomtávú közforgalmu gazdasági vasútvonaira az előmunkálattal engedélyt egy évre megadta.

Zombori pénzügyigazgatóvá *Komáromy Gyula* kir. tanácsosi, eddigi p. á. helyettes nevezték ki. Az új pénzügyigazgató karának egyik legkiválóbb tagja, akinek negyedszázados tevékenységéből igen sok eredmény fakadt a közre. Leikes ügybuzgalmaért és komoly munkásságáért a kir. tanácsosságot kapta.

A spanyol járvány miatt bezárt iskolákat a napokban újból rendeltetésöknek adták át. Az előadások Bács megyében mindenütt megkezdődtek.

A r. k. papság köréből. Bajai hitoktató lelt *Borsai* István palánkai káplán, *Gulyás* Károly péterrévei káplán adományi id. adminisztrátor lelt. A Temerinbe káplánként küldött *Belt* Antal helybéli Ujvidékre a szentirókus helyi káplánra *Udvary* István óbecsei káplán nevezik ki. *Flüner* Béla Szilberekről Palánkára, *Bohus* Rezső Temerinből Nagybaracsikára, *Talcsik* József Nagybaracsikáról Szilberekre, *Vorák* Lajos Szenttamásról Péterréve, *Szabó* Mihály pedig Szenttamásra káplán minőségben áthelyeztettek.

A rokkant katonák helyzetük javítására és megélhetésük biztosítására nagyarányu mozgalmat indítottak, melynek élén dr. *Szilvassy* Béla százados, császári és *Unger* Máté főhadnagy, bácsborsodói földünk is áll.

Kitüntetett és előléptetett katonatisztek. Dr. *Simon* László 23. gy. e. főhadnagy az ezüst vitézségi érem I. osztályát tiszték részére. *Müller* Henrik 23. gy. e. *Becker* István 6. gy. e. *Hubert* Leo 86. gy. e. hadnagyok a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal, *Konyovits* Jusztin 114. t. tüzérezredbeli főhadnagy az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért a signum laudist ujjalag a kardokkal, *Christ* Béla népf. százados a signum laudist ujjalag, *Révész* Ernő és *Szopek* Béla 86. gy. e. főhadnagyok, *Wirtz* Ferenc 6. gy. e. *Kolásek* Nándor 23. gy. e. *Kelemen* (Klein) Jenő 86. gy. e. hadnagyok a signum laudist a kardokkal, *Tiefenbach* Vilmos 37. nehéz honv. fáb. tüzér e. főhadnagy, *Maklár* Zoltán 6. népf. gy. e. főhadnagy, *Lászlófy* János, *Tuszk* György, *Takács* Károly 6. népf. gy. e. hadnagyok a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal, *Kántor* Sándor 6. honv. gy. e. hadnagy, *Boika* Ferenc 6. népf. par. hadapródjelölt, *Bálint* Ignác 6. honv. gy. e. hadnagy, *Kohut* László 6. honv. gy. e. hadapródjelölt, *Kovács* József és *Nikolajevits* Demeter 6. honv. gy. e. hadnagyok, *Sümei* Gyula 6. honv. gy. e. zászlós, *Tócsák* Vilmos 6. honv. gy. e. hadnagy *Antalik* Károly 6. honv. gy. e. hadapródjelölt, *Csermák* Pál, *Marx* Vendel 6. honv. gy. e. hadnagyok, *Bács* Andor, *Tósty* Ránkó, *Mezey* László, *Mayer* Jenő, *Klein* Andor 6. honv. gy. e. hadapródjelöltek, *Kubányi* József 6. honv. gy. e. hadnagy, *Benedek* Andor 6. honv. gy. e. zászlós az I. oszt. vitézségi éremet ujjalag, *Stern* Jenő 6. honv. gy. e. hadnagy a signum laudist a kardokkal, *Hackl* Richárd 6. gy. e. alezredes a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét a hadiékítménnyel, *Unger* Károly 6. gy. e. főhadnagy a 3. oszt. vaskoronarendet a hadiékítménnyel és kardokkal, *Csizmádia* Ferenc 86. gy. e. hadnagy a signum laudist a kardokkal, *Besztek* János és *Schmidt* József 6. népf. e. hadnagyok az I. oszt. ezüst vitézségi éremet, *Guilthoman* Károly 86. gy. e. főhadnagy, *Farkas* József 23. gy. e. hadnagy és *Vajda* Tibor az ellenség előtt elesett 86. gy. e. hadnagy a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és kardokkal, *Pfien* Károly 86. gy. e. hadnagy a signum laudist ujjalag a kardokkal kapták. *Milasi* *Hahne* Rezső 23. gy. e. főhadnagy és *Ajthay* János 86. gy. e. hadnagy a signum laudist a kardokkal újból. *Valló* Antal 86. gy. e. hadnagy a signum laudist a kardokkal, *Hufnagel* Dezső, *Horváthy* Ferenc és *Nagy* Lajos 6. honv. gy. e. zászlósok 1915. szept. 1. ranggal, *Rákosi* Aladár 6. gy. e. zászlós 1916. jan. 1. ranggal, *Szilberlechner* József 6. honv. gy. e. zászlós 1916. aug. 1. ranggal, *Forray* Lajos 6. honv. gy. e. zászlós 1917. febr. 1. ranggal hadnagyokká léptek elő. *Jó* Miklós és *Fischer* Miksa 6. honv. gy. e. hadnagyok a bronz vitézségi éremet kapták. *Faust* Béla 6. honv. gy. e. százados a signum laudist kapta *Zechentmayer* József 6. honv. gy. e. alezredes ezredessé, *Szabó* Iván, *Hermann* Rezső, *Havasy* Jenő 6. honv. gy. e. századosok őrnagyokká, *Kosztics* Péter, *Bosnyák* István, *Kávits* István 6. honv. gy. e. tisztjelöltek hadnagyokká, *Lászlóffy* János, *Vály* Béla, *Martzy* László, *Decker* Pál, *Andreánszky* Jenő 6. honv. gy. e. hadnagyok főhadnagyokká, *Vojnits* T. István 6. honv. gy. e. zászlós hadnagygyá, *Heim* József, *Body* Kornél *Skultéty* Andor, *Stern* Jenő, *Katya* Emil 6. honv. gy. e. hadnagyok főhadnagyokká léptek elő.

Szabadon bocsátott rabok. Az igazságügyminiszter rendeletet küldött a kir. ügyészek vezelőinek, melyben felhívja őket, hogy bocsássák szabadon ama rabokat, akik a közbiztonságra nem veszélyesek. Szabadkán 32 rabot helyeztek szabadlábra.

Névváltoztatás. *Szath* Gabriella szabadkai lakos Szirmai-ra, *Kaiser* György újvidéki lakos Császár-ra változtatta a nevét.

Irodatisztekévé nevezte ki az igazságügyminiszter *Kalyancsits* Péter szabadkai törv. és *Kiss* Miklós szabadkai járásbíróági orokot.

Szabadka város tiszti főügyésze, dr. *Kiss* József erőt az állásáról lemondott.

Jegyzők megdicséérése. Arnold Sándor vm. arvaszéki úrnök a zombori hadigondozó népiroda igazgatója közli velünk, hogy gróf Teleky Pál az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke Kolling Márton nagybarackai és Egri Lajos csatáljai községi jegyzőknek a hadigondozás terén kifejtett buzgó és példás munkásságukért köszönetét és elismerését fejezte ki.

Uj cégek. Bács megyében újabb eme cigék alakultak:

Nemesmillies, Vidákovits Ferenc mindenemű termény és szalastaharmány kereskedése.

Szabadka, Gere és társai bor és szesz-nagykereskedése. (Tulajdonosok: Gere László és Mezey Vilmosné.)

Csantavér, Holtser Béla borkereskedése (főüzletét Szabadkára helyezte át.)

Pályázatok plébániákra. Várady L. Árpád kalocsai érsek most kibocsátott ezidei XV. sz. körlevelében pályázatot hirdet több plébániákra. December 15-ig lehet beadni a pályázatokat az érsekséghez: a Vojnits Dániel apát lemondásával megüresedett bajai plébániára (kegyur a bajai kath. hitközség), a helyettes át-helyezése folytán megürült ludasi és nagylyéni plébániákra (kegyur Szabadka városa), a Schröder György lemondásával megüresedett paánkai plébániákra (kegyur a földmívelésügyi m. kir. minisztérium), az előbbi pályázat eredménytelensége következtében még mindig üres hodsági plébániákra (kegyur a földmívelésügyi minisztérium). December 20-ig kell beadni a pályázatot a Szabados Pál halálával megüresedett adorjáni plébániára, melynek kegyura Magyarkanizsa városa.

Elégett asszony. Körtésen — mint nekünk írják — *Lauth* Domonkosné lámpagyújtó és amikor a bél már elégett, akkor löhött a lámpába petroleumot, mely tüzet fogott és szerkesztést folyt. Az asszony ruhája is meggyuladt. Mire segítség érkezett, a szegény asszony csonitá elégett.

Teheráru felvétel korlátozása a Dunán. A Magyar folyam és tengerhajózási Rt. a teheráru felvétel kizelési nehézségek miatt Iuz-bécs—budapest—újvidéki vonalon fekvő állomások egymásközli forgalmában ideiglenesen további időzökésig beszünteti. Nyílvá marad még az áru felvétel a budapest—dömösi, budapest—ercsi—szigetújfalu, baja—apatini és vukovár—újvidéki, továbbá a szeged—szolnoki helyi vonalak beiforgalmában.

4 korona a sertés húsa. De nem mindenütt, hanem csak Újvidéken. És nem is sokáig, hanem csupán néhány napig tartott ez a háború előtti bo'dog állapot. Sok sertés érkezett Újvidékre, melyeket nem lehetett tovább szállítani. Ez az oka, hogy nagy mennyiségben o'csón dobták a piacra.

Vasúti előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi miniszter a Magyar agrár- és járadékbank részvénytársaságnak és a Magyar bank és kereskedelmi részvénytársaságnak 1. Bácsföldváról Cserenkálig, 2. Bácsföldváról Kossuthfalva, Pacsér, Bajmok és Kunbaja érintésével Bácsalmásig, 3. Szabadkától Kunbajáig és 4. Szabadkától Csantavéren át Tornyospusztáig vezetendő s önálló üzemben tartandó gazdasági helyterdekü vasútvonalra, Redner Jenő okleveles mérnök szabadkai lakosnak a m. kir. államvasutak Szabadka állomásából kiágazólag Felsőkelebia, Tompa és Tinóváros puszták érintésével a balas—bácsalmás—rigyiczai helyterdekü vasúti jánoshalma állomásáig s onnan folytatódó ag jánoshalma és Császártilóti községek határain át a tervezés alatt álló kiskörös—bajai helyi érdekü vasut Hajós állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú gőzüzemű helyi érdekü vasúti vonalra adott engedélyt 1 évvel meghosszabbította.

KÖZGAZDASÁG.

Rézgálic a vetőmagcsávázáshoz. A földmívelésügyi miniszter által a vetőmag csávázásához kiadott rézgálic a vármegyei gazdasági egyesületekhez megérkezett. A rézgálic ára kilogrammonként 6 korona 30 fillér. O' hold vetésre vagyis 5 métermázsza buzára a gazdák egy kilogramm rézgálicot kapnak.

Emelkedik a komló ára. A komló ára soha nem halott régiókba kapaszkodott fel. A múlt hét végén a saázi (cseh) piacon biztos irányzatú így alakultak az árak: 50 kilogramm prima 920—930 korona, II. a. 900—920 K, a 890—900 K, gyenge 880—890 K. Megkezdődtek az eladások a segesvári komlópiacon is, 100 kilogrammonként 1000 K az ára a magyar komlóknak. Sajnos, nincs arányban a saázi 1880

Hoffman Mihály Özyegye

Iakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű butorokat.

koronás átlagárakhoz. Munkás hiányában gyenge volt az erdélyi komló termése, de mégis métermázsánként 1400—1700 koronát lehetett volna elérni. Vidéki sörgyarak 600—700 koronával vásároltak tavalyi komlót, Saázban 50 kilónként.

A szüret. Baja, okt. 25. Vidékünkön a szüret már teljes befejezést nyert. Az időjárás a hó elején nagyjából esős, később azonban igen kedvező volt. A mustminőség klosterneburgi mérő szerint 16—18, jobb fajtáknál 20 fok volt, számíthatunk tehát 10—11 százalékos borra, 1 százalékkal kevesebb a múltévénél. Mennyiségre nézve elértük a múltévét, sokan többet, de vannak akik kevesebbet szürettek, mint tavaly. A borárak a bolgár események után nagyon alászálltak, a kereskedőknek a vételek meg-szálltak. Érihetetlen, hogy a bor ára csak a termelőknél szállt le, a kocsmákban és vendéglőkben nem, itt most is 7—8 K-ért mérik az újbor. A kocsmáros sem hajlandó azonban többet adni 3 K-nál, de hasznos 4—5 K-t akar zsebre venni, többet, mint amennyitért veszi a bort. Ma a vendéglői ipar ilyen jövdelemmel jár, nagy legjobb volna, ha a termelők egyuttal kimérő is lenne és kiki a saját borát mérné ki, így legalább évi fáradságának gyümölcsét maga élvezné s nem kellene átengedni annak, aki legkevesebbet dolgozik érte. A termelők legnagyobb része a mustját eladtározta s várja a jobb árakat, hogy a nyáron át kifizetett 20—30 korona napszámok ném leg megtérüljenek. A L.

A kolbás készítés Németországban. Németországban a zsigereket, mint ilyeneket, nem szabad áruba bocsátani, hanem csak kolbászba szabad feldolgozni, így a vért, a fejet, a leforrázott fejbőrt, agyvelőt, nyelveket, gerincvelőt, növedékszarvasmarhák kedeszmirigyét, legcsövét, tüdejét, szívet a nagy erekkel, májat, lépét, a nagy gyomorrészt, tügyet, a lábvégek lágy részét és leforrázott bűret,

2. borjakkból a vért, fejet, leforrázott bőrt, agyvelőt, légsövét, szívet nagy erekkel, nyelvet, májat, kedeszmirigyét, tüdőt, gyomrot (kivéve az oltógyomrot) lépét, bélfordrot, vak- és végebet, a lábvégek lágy részét,

3. juhokból a vért, nyelvet, légsövét, tüdőt, a szívet a nagy erekkel, bendőt, recés és oltó gyomrot (de nem a leves gyomrot), lépét, májat, remesét és a végbél bűső részét, a lábvégek lágy részét,

4. sertésből a vért, agyvelőt, gerincvelőt, nyelvet, bűz ingot, légsövet, tüdőt, szívet a nagy erekkel, rekeszt, gyomrot, lépét, májat, hasnyálmirigyét, bélfordrot, csipeszt, veséket, bőrkét.

Szerkesztői üzenetek.

K., Bácsfeketehegy. Köszönjük. Levelező Gábor. A nagy gondal feldolgozott terjedelmes anyagot melegen köszönjük.

Órszállás. Köszönjük. Az ijedelemtre semmi ok. W. J., Zenta. Meglesz. De csakis a megváltozott viszonyoknak megfelelően.

D. M., Jánoshalma. Nem tudunk róla semmit. S. V., Palánka. Minthogy a postajáratok most nagy akadályokba ütköznek, nincsen kizárva, hogy ezután fogják kézbesíteni. Egyes leveleket 10—14 napi késéssel kapunk.

H. M., Mélykút. Ezekben a súlyos időkben nem ajánljuk.

W. I., Topolya. Nem intézhetjük el. Cs. T., Jánoshalma. Most ne forduljon az alispánhoz vagy a főjegyzőhöz, mert ezekben a nehéz napokban másirányú fontos elfoglaltságuk miatt ugyse tehetnének semmit.

Sz. B., Baja. Köszönjük. Ha a vasútforgalmi viszonyok meg fogják engedni, talán intézkedünk.

S. T., Bajmok. Ilyen apró dolgokat most nem intézhetünk el.

B. H., Tataháza. A fronta ment összes lap-példányok kézbesíthetetlenek voltak. Az új címet kérjük. Többeknek. Fenti üzenetünk mindazoknak szól, akik a fronta járatták lapunkat.

A kiadóhivatal vezetője: **Norz Mándor.**

Pásztói Apátsági Bérgazdaság megvétele kinal 500 darab anyabirkát kilogrammonként 6 koronájával. 4—4

1 darab 3 vasu, 18 lőerős, teljesen új motoreke eladó. Száml óránként 1/2 holdat, ára 30000 korona. Felvilágosítással szolgál Eigner János, Győr, III. ker., Othon-utca 9. 4—4

Kendertöröt keres járgányhajtásra, kőcsönhasználatra, Vitézipusztai Bérgazdaság, u. p. Tekiafalu, Somogy m. 4—4

Már most lássa el magát mindenki **szőlőkötöző-papirspárgával** rem hulladék és nem csomózott, hanem a legjobb natron cellulose. **Kapható és azonnal szállítható!** Papíraru Gyári és Kereskedelmi R. T. Budapest, VII., Rákóczi-ut 6. Telefon: 63-63. Sürgőnycim: Papirtextil. **Viszonteladónak árengedmény.** 3—3

Pályázati hirdetmény.

7685/1918 A **csantavéri kéményseprői** munkakerület megüresedvén, ennek betöltése céljából pályázatot hí detek, s felhívom mindazokat, kik ezen munkakerület elnyerésére hajlandók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi **november 25-ig** alult főszolgabíróhoz annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A kéményseprő iparnak Bács Bodrog vármegye területén való gyakorlásáról szóó 44201 alisp. 2491. jkvi. 1913. számú szabályrendelet 4 §-a szerint a kéményseprő ipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt az aki

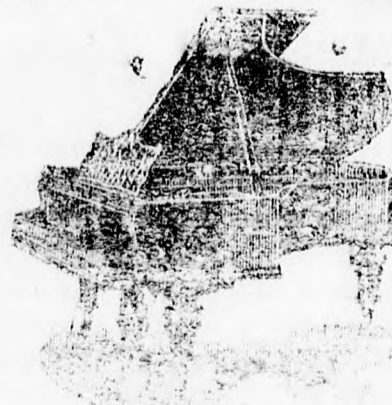
- szakmabeli képesítését és megbízhatóságát a törvényes követelményeknek megfelelően kimutatni nem képes;
- gyújtogatás vagy tüzvész szándékos okozása miatt büntetve volt;
- az iparhatóság előtt mint iszakos ismeretes.

A kéményseprő mester kötelezőségeit, valamint a teljesített munkálatokért szedhető díjakat s fennli szabályrendelet állapítja meg.

Topolya, 1918. évi október hó 28-án.

Dr. Fratricsevi István
főszolgabíró.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy **zongorarakartárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.